

XX. Évfolyam 3. szám

1972. június 15.

■ ÜDVÖZÖLJÜK
KITÜNTETETT
PEDAGÓGUSAIN-
KAT

■ SIKERES ESZTENDŐ
UTÁN

■ OMEGA — ORVOS
SZÜLETIK

■ HOBBYJUK
A MŰVÉSZET

■ OPTIKAI
CSALÓDÁS?!

Dr. Korom Mihály előadása

A JATE Állam- és Jogtudományi Kara és MSZMP alapszervezete május 23-án tudományos ülést rendezett, amelyen a szocialista jogtudományok a jogalkotásra gyakorolt szerepét és hatását vizsgálták. A kar tanácstermében rendezett ülést *dr. Antalffy György* egyetemi tanár, a Magyar Jogász Szövetség elnöke nyitotta meg, majd *dr. Korom Mihály*, igazságügyi miniszter tartott előadást, amelyet élénk, tartalmas vita követett.

SZEGEDI

Egyetem

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTEZMÉNYEK LAPJA

Közérzet — munkafegyelem — demokrácia

Ismerni a többség akaratát, és dönteni személyes felelősséggel

Vitazáró beszélgetés dr. Márta Ferenc rektorral

Egy évvel ezelőtt nagy vihart kavarázó írás jelent meg lapunkban Nemesek és nem nemesek? címmel. Munkatársunk a Természettudományi Karon nem oktató munkakörben dolgozókkal beszélgetett, s az említett riport ennek a beszélgetésnek mintegy krónikája volt. A cikk megjelenése utáni eszmecsere egyikén dr. Márta Ferenc egyetemi tanár, a JATE rektora javasolta, hogy a vitát a lap hasábjain folytassuk, és terjesszük ki az egyetemi demokrácia, a munkahelyi közérzet és munkafegyelem témájára is. A javaslat megvalósulását jó néhány újabb riport bizonyítja, amelyek mind az említett témakörökkel foglalkoztak. Most, a vita lezárásaként kerestük meg rektor elvtársat, hogy az eddig megfogalmazott kérdésekre együttesen találjunk választ.

— *Mindenekelőtt arra az alapkérdésre, hogy milyen lehetőségek vannak az egyetemen a demokrácia szélesítésének?*

Mint azt Márta elvtárs válaszában elmondta:

— Egyetemünkön is minél több alkalmat kell teremtenünk arra, hogy az itt dolgozók véleményüket nyilváníthassák a vezetést foglalkoztató problémákban. Ahhoz azonban, hogy mindenki megfelelően tudjon élni demokratikus jogaival, még tisztáznunk kell az idevágó fogalmakat. Például nem mindenki érti a közvetlen és közvetett demokrácia fogalmait, vagy a tudományos program kidolgozását — amelyekben a hallgatók megfelelő tapasztalatok híján érdemben nem tudnak véleményét nyilvánítani. Konfliktust okozhat még a demokrácia érvényesülésében, hogy vezetők és vezetettek között nem zavartalan az információcsere. Úgy érzem, mi törekszünk arra, hogy a vezetés elkötelezést nyújtson a közérzet és munkafegyelem témájára is. A javaslat megvalósulását jó néhány újabb riport bizonyítja, amelyek mind az említett témakörökkel foglalkoztak. Most, a vita lezárásaként kerestük meg rektor elvtársat, hogy az eddig megfogalmazott kérdésekre együttesen találjunk választ.

(Folytatás a 3. oldalon)

Vendégek Turkuból

Turku város polgármestere a két rektor társaságában (Somogyiné felvétele)

A finn vendégek másik csoportja (Kun S. felvétele)

Szeged testvérvárosának, Turku-nak delegációja látogatta meg — május 23-án egyetemünket. A *Vainö J. Leino* polgármester vezette küldöttséget az egyetem központi épületének rektori tanácstermében a József Attila Tudományegyetem és az Orvostudományi Egyetem vezetői fogadták. *Dr. Márta Ferenc*, a JATE rektora és *dr. Tóth Károly*, a

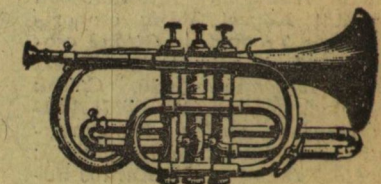
SZOTE rektora tájékoztatták a vendégeket az egyetem életéről, tevékenységéről, válaszoltak a küldöttség tagjainak — főképpen a hallgatók életével és munkájával kapcsolatos — érdeklődésére.

A Laulun Ystävät finn férfikórus nagyszerű hangversenyt adott az egyetem központi épületének aulájában.

Együttműködési szerződés Tudomány — felsőoktatás — műszaki haladás

Nagy jelentőségű együttműködési szerződést írt alá május közepén *dr. Tóth Károly* egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora és *dr. Gajdócsi István*, a Bács-Kiskun megyei tanács elnöke. A szerződés a kölcsönös érdekeknek megfelelően a megye egészségügyi intézményei, valamint az egyetem tanszékei közötti szoros kapcsolatot kialakításának jegyében született. Több pontban rögzíti a megye és az egyetem oktatási, tudományos és különböző egyéb megállapodásait. A tudományos együttműködés területén például megvalósítják azt, hogy a megye nagy gyakorlattal rendelkező orvosainak előadásait az egyetem beleilleszti saját tudományos programjába. Ugyanakkor az egyetem oktatói a megye továbbképző tanfolyamain ismerhetik legújabb kutatási eredményeiket. Az elméleti és gyakorlati kutatások összekapcsolása végett gondoskodnak arról, hogy a kórházi orvosok elméleti, a klinikaiak pedig kórházi gyakorlati továbbképzésen vegyenek részt.

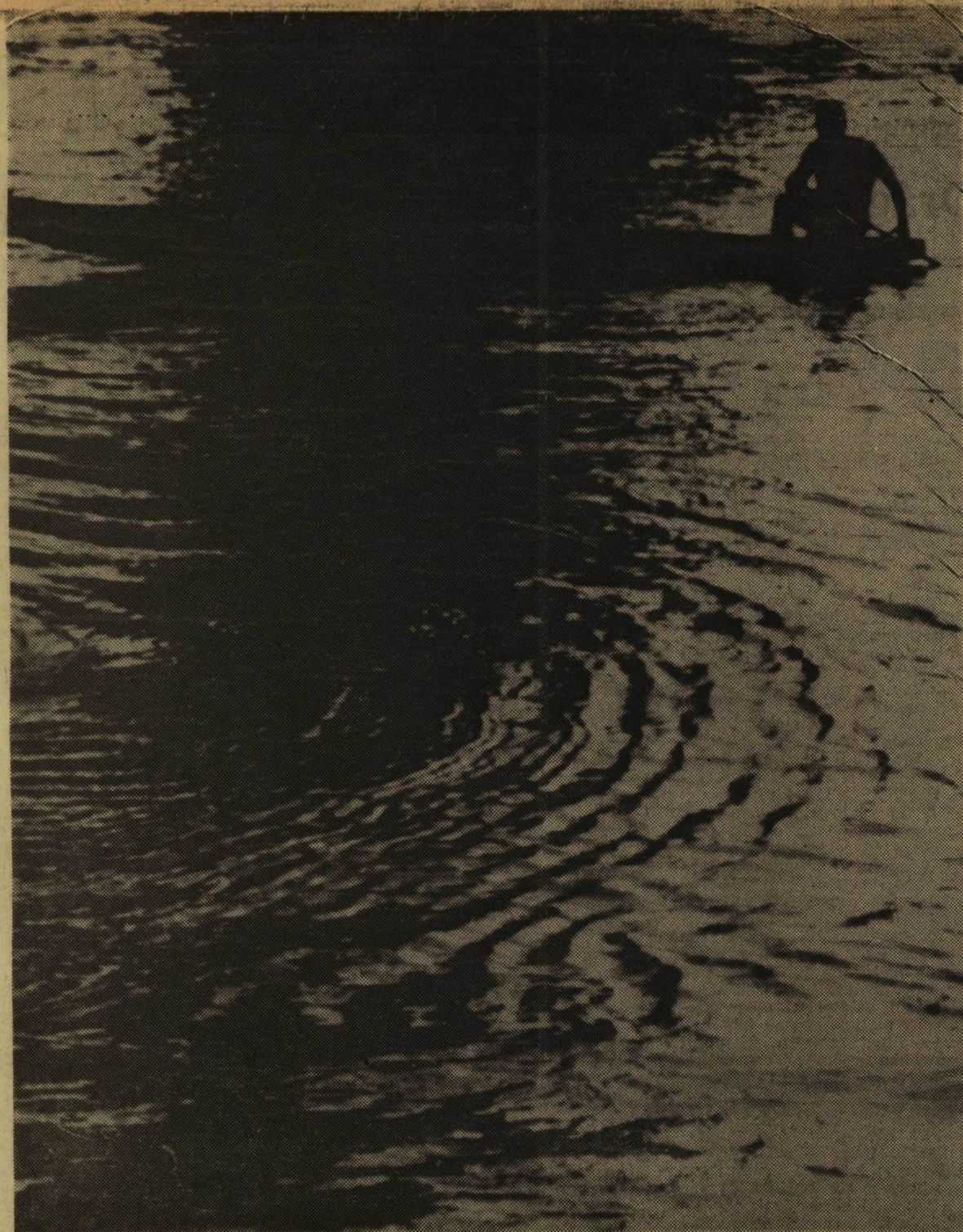
Az egyetem támogatni fogja azokat a gyakorló orvosokat, akik tudományos fokozat megszerzésére törekcsenek. Bács-Kiskun megye törődik az odakerült fiatal orvosok elhelyezésével, különböző problémáik megoldásával. A számos területen való kölcsönös együttműködés módzatai közül különösen jelentős, hogy a szerződő felek mindent elkövetnek annak érdekében, hogy Bács-Kiskun megyéből minél több munkás és paraszt származású fiatal kerüljön a szegedi orvosegyetemre. Ezt segíti elő többek között a harmadik gimnazisták részére szervezett szegedi előkészítő tanfolyam.

arról, hogy lényeges lépést tartani a tudomány világméretű fejlődésével. elsősorban a kutatások koncentrációja, a tudományos munkamegosztás, a nemzetközi tudományos csereszerbe szükséges bekapcsolódás, a jól megalapozott távlati kutatási terv, a tudomány és technika eredményeit felhasználni tudó és értő szakemberek képzésének segítségével.

Portréfilm

Abrahám Ambrus akadémikusról, a József Attila Tudományegyetem nyugalmazott egyetemi tanáráról életrajzi portréfilmet készített a Magyar Televízió. A film a „Magyar Tudósok” sorozatban hamarosan bemutatásra kerül.

SZÁVAY ISTVÁN:

NYAR

Közérzet — munkafegyelem — demokrácia

(Folytatás az 1. oldalról.)

hol középtájon elakad, s ezért sokszor hiába várjuk a közvélemény reflexióit. Hathatósan csökkenthetnénk a fölösleges értekezleteket, ha tisztáznánk, hogy milyen esetekben van szükség a kollektív bölcsességre s mikor érkezik el az az idő, amikor már nincs helye vitának, hanem végre kell hajtani az utasításokat.

Ha a kérdésre a hallgatók oldaláról válaszolnánk, azt mondanám, hogy a hallgatók demokratikus jogai nem merülnek ki a tanácsokba való képviseléssel. A hallgatóság véleményének — elsősorban oktatási kérdésekben — el kell jutnia az illetékesekig, s ennek az intézményes formáit ki kell dolgoznunk. Jelenleg ugyanis gyorsabban értesül a hallgatói közvéleményről a legfelsőbb egyetemi vezetés, mint az egyes tanszékek, amelyekre pedig a legtöbb kérdés megoldása elsődlegesen tartozna.

Végül pedig az információk cseréjére legyen meg mindenki-ben a természetes igény, s ne várják egyesek passzív szemlélőként, hogy elárasszuk őket információval. Mindez együttesen feltétlenül hozzájárulna a demokratikus légkör megteremtéséhez.

— Rektor elvtárs véleménye szerint a lapban folytatott vitával használtunk-e az ügynek, az egyetemi demokrácia megvalósulásának?

— Annak idején azért tanácsoltam ezt a vitát, mert fontosnak tartottam bizonyos kérdések tisztázása érdekében. És bár a sorozatban különböző indulatok által felvetett panaszokat ismerünk meg, úgy érzem, ezeknek a panaszoknak megfogalmazása segít abban, hogy mindent a maga helyén értékeljünk. Például nem tartottam szerencsésnek a nemesek — nem nemesek minősítést, de örülök, hogy ezáltal tudomást szerezhettünk bizonyos konfliktusokról. Ugyancsak lényeges, hogy a kifogások ne maradjanak válasz nélkül — s ebből a szempontból helyes volt a következő cikk megjelentetése, amely az előzőben panaszokdóknak érvekkel felelt. Kiderült ugyanis a vitában, hogy sokan egyéni érdekből emelnek kifogásokat, s nehezményeznek olyan intézkedéseket, amelyek éppen az egyéni érdek visszaszorítására kényszerítették őket.

— Mit azt a sorozat különböző írásából is láthatja rektor elvtárs, a dolgozók más-más szemszögéből nyilatkoztak a munkahelyi közérzetről és a demokratikus vagy antidemokratikus légkorról. Szó esett erkölcsi problémákról, társadalmi megkülönböztetésekről, szociális gondokról, de szó esett a vezető és beosztott egészséges munkakapcsolatáról is. Ez utóbbi problémakörben munkatársunk olyan bizonyalmakkal találta szembe magát, amelyeknek részletes elemzését mindenekelőtt pedagógiai szempontból nem tartottuk helyesnek. Úgy gondoljuk azonban, hogy egyes intézetekben olyan helyzet alakult ki a vezető és beosztott munkatársai között, amelyet — ha már értesültünk róla — nem hagyhatunk szó nélkül. A kérdés tehát az, hogy milyennek kell lennie a vezetőnek, ha kollegiálisan együtt egészséges légkörben akar élni és eredményesen dolgozni, nem pedig a kölcsönös gyanakvás az állandó intrikák fészkevé tenni munkahelyét?

— A demokrácia tényleges megvalósulásának egyik fontos kritériuma a vezető és a beosztottak viszonya. Véleményem szerint a demokratikus módon irányító vezető helyzete könnyebb is, nehezebb is mint azé, aki a demokratizmus szempontjait elhanyagolja. Könnyebb, mert céljai, elképzelései kialakításában támaszkodhat munkatársai véleményére, ötleteire. Hiszen a legjobb vezető sem tudja célkitűzéseit egymaga megközelíteni. Ha azonban ezeket a célkitűzéseket nem képes meggyőző szóval el-

fogadtatni, akkor a munkatársak számára a helyes célok is parancsnak tűnnek. Márpedig másképp teljesítünk parancsot, és másképp egy közösen megalkotott tervet. A vezetőnek aztán a beosztottak véleménye alapján ugyan, de egyszemélyben kell döntenie. A döntés után természetesen annak a kisebbségnek is megfelelően kell dolgoznia, amelyik nem értett egyet az eredeti elképzeléssel. És itt vetődik fel a demokrácia és a fegyelem helyes aránya, valamint az a visszatérő gondunk is, hogy egyesek a demokráciát az anarchiával keverik össze.

— A vezetői beosztás ellátásához szükséges kvalitások közismertek. Úgy érzem azonban, hangsúlyoznunk kell a szakmai-politikai értékek mellett az emberi kvalitásokat is. Régi közmondás, hogy mindenki annyi tiszteletet követelhet magának, amennyit másoknak megad. A vezető tekintélye sohasem csorbul attól, ha beosztottjait magával egyenrangú embernek tartja. Ezen azt értem, hogy a professzort a takarítónő se előzze meg a köszönetben. Néhány vezetőnek azt hiszi, nem képes fegyelmet tartani, munkát követelni, ha ő maga minden tekintetben emberként viselkedik. Én az egyes tanácsvezetők ellen felmerülő panaszokat nem azért minősítem jogosnak, mert az illetők munkát és fegyelmet követelnek, hanem azért, mert ezt nem megfelelő hangnemben teszik. Ilymódon alkalmat adnak arra, hogy beosztottjaik a jogos követelések ellen is tiltakozzanak. Az egyik intézetben kialakult légkör sajnálatosan mutatja ezt a hibát. Be kell látnunk, hogy a helyzet előidézésében nagy szerepe van bizonyos emberi tulajdonságok hiányának. A munkatársakat emberi méltóságukban sértő hangnemből is nagyobb hiba, ha az illető képtelen elfogadni, hogy a szigorúság normális hangnemben is megvalósítható. Így aztán hiába sérelmez jogosan lazaságokat, a bántó hangnem miatt utasításait meg se kísérik végrehajtani, hiszen a belátást elfedi a sértettség. Már-már tragikus, ha a vezető továbbra sem érti meg, hogy miért merültek fel kifogások vele szemben, hisz őt helyes szándékok, jogos felháborodás vezették.

Az ilyesféle esetekből a jövőre vonatkozólag le kell vonnunk azt a tanulságot, hogy a vezetők kiválasztásánál nagyobb figyelmet fordítsunk az emberi tulajdonságokra, a vezetéshez szükséges emberi adottságokra. És bár a panaszok hitelét rontja, hogy a panaszadók se mindig fedhetetlenek munkájukban, s ez nem ok nélkül váltja ki a tanszékvezető elégedetlenségét, a vezető és beosztottak közötti feszültség mindenképpen a munka rovására megy. Nem tartom jó vezetőnek azt sem, aki elvtelen engedményekkel próbál népszerűsége szert tenni, de az előbb említett típus sem kívánatos vezetői beosztásban.

— Nem hisszük, hogy a cikksorozatunkban felvetett gondok vagy vitázó beszélgetésünk egy-egy csapásra ideális demokratikus légkört teremthet egyetemünkön. Az a tény azonban, hogy a meglevő konfliktusokat ki lehet mondani, hogy ezekről nyíltan beszélgethetünk az egyetem rektorával, feltétlenül a demokrácia bizonyítéka. Reméljük, hogy az álláspontok tisztázása, a nézetek cseréje nem zavaró, hanem segítő tényező lesz a jó közérzet, a munkára koncentráló atmoszféra kialakításában.

F. J.

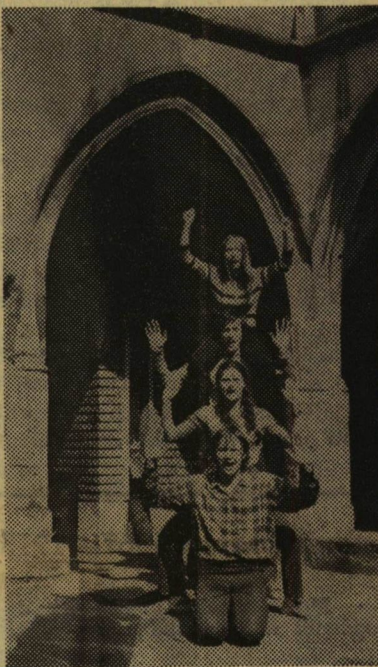
Sikeres esztendő után

Tanév végi mérleg a művészeti csoportokról

Énekkari hangverseny az Aulában

Sikeres tanévet zárt a József Attila Tudományegyetem három művészeti csoportja, az énekkar, az egyetemi színpad, és a népi tánc csoport. Egész éves munkájukról, eredményeikről, terveikről szeretnénk összefoglalót adni,

A Stációk próbája a krakkói Jágellő Egyetem udvarán.

(Fotó: Vági)

ezért kerestük fel az együttesek művészeti vezetőit, Szécsi Józsefet, Paál Istvánt és Süli Istvánt.

„Mini” énekkarból nagylétszámú kórus

A Szegedi Egyetem titulálta négy-öt évvel ezelőtt egyik írásában az énekkart „mini”-nek, azóta 70 tagú kórusává fejlődött.

Az énekkar ideji tanéve már a Keszthelyi Helikonra való felkészülés jegyében indult. Ezt a célt kívánta elősegíteni decemberi hangversenyük és a márciusi Orff: Catulli Carmina bemutató is. A Helikon 72' versenye mint már megírtuk, nagy sikert arattak: aranyéremmel tértek haza. Ebben az évben teljesült az énekkar régi vágya is: a Magyar Rádió decemberben felvette két műsorukat. (Sugár Rezső—Juhász Gyula: A naphoz, Bárdos—József Attila: Dolgozni csak pontosan szépen). A felvételt a rádió május 25-én közvetítette. Az év folyamán közreműködtek számos egyetemi és városi ünnepségen. Az európai és magyar kórusművészet sok alkotását szólaltathatták meg.

A keszthelyi aranyérem kötelez — a következő év terveit ehhez méltóan szeretnék kialakítani. Újra színvonalas egyetemi énekkarnak tarthatják magukat és ennek megfelelően készítik elő elkövetkezendő műsoraikat. Ismét meg akarják szólaltatni teljes oratóriumi előadásukat, a Catulli Carminát. Decemberben a gyakorló iskolák énekkarainak részvételével ismét megrendezik az egyetemi zenedélutánt, amelyen Kodály-műveket adnak elő.

„Kiváló együttes”

Az egyetemi színpad már augusztus végén elkezdte a jelenlegi tanévre való felkészülést. Október elején adták elő új műsoraikat, az Örök Elektrát. A be-

mutató után folyamatos előadás-sorozatot tartottak, két hónap alatt tíz alkalommal játszották el. Közben kétszer előadták a Stációkat a Budapesti Műszaki Egyetemen és a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen. Ezután a Balassagyarmati Színház Napok következett, ahol a Stációk mutatták be. Itt kapta meg Novák Zoltán a legjobb férfialakítás díját.

Az egyetem 50. éves jubileumán a Radnóti összeállítással szerepeltek. Az év folyamán ezzel a műsorral jártak egy textil-technikumban és a bordányi művelődési otthonban. Mindkét helyen nagy szeretettel fogadták őket. Ez még inkább erősítette azt a törekvésüket, hogy az egyetem falai közül lépjenek ki a városba, a megyébe és vigyenek valami olyat, amiről úgy érzik, hogy jó.

Az együttes művészeti vezetője Paál István októberben részt vett Wrocław-i III. nemzetközi diák és avangard amatőr színházak fesztiválján. Ekkor a Diák Színházak Nemzetközi Szövetsége 1971. évi közgyűlésén a Budapesti Műszaki Egyetemmel és a Debreceni Agrártudományi Egyetemmel együtt a József Attila Tudományegyetem egyetemi diák színpadát is felvette tagjai sorába.

Az együttes november elején a művelődésügyi minisztériumtól megkapta a Kiváló Együttes kintöntött címet. Tavasszal a legjelentősebb esemény az országos színház fesztiválon való részvétel volt. A fesztivál Örök Elektra előadásának aranyérméről és két különdíjáról már beszámolt lapunk.

A Ki mit tud-on részt vettek a Radnóti összeállítással. Túljutottak a televízió belső selejtezőjén is és így tulajdonképpen céljukat, a produkció képernyőre juttatását elérték, június 27-én este láthatjuk őket a televízióban.

A lengyelországi utazás alkalmával két városban Torunban és Krakóban léptek fel. Mindkét helyen előadták a Stációkat és az Örök Elektrát. Június 4-én a rádió pedagógus napi műsorában szerepelt az egyetemi színpad.

Nyáron a szabadtéri játékok Rómeó és Júlia előadásának szerepléséhez meghívta őket Vámos László. Augusztus végén tíznapos balatoni táborozáshoz készülnek, már itt kezdik el az őszi bemutatóra (Fekete Sándor: Hőség hava) való felkészülést.

Jól tudják az ABC-t

A népitánc csoport két eredménytelen esztendő után valóban sikeres évet zárt. Ez részben annak köszönhető, hogy megoldódott az oktatás kérdése: hivatásos tánctanárral foglalkozik velük.

A tanév kezdetén toborzó szándékkal adták elő első műsoraikat. Következő fellépésük az egyetem ünnepi jubileum műsorában volt. Ekkor álltak végre önálló táncdal a dobogóra. Részt vettek az egri népitánc fesztiválon is. A színvonalas — lassan profi szintű — mezőnyben jó eredményt értek el: ezüst érmet kaptak. Az egri fellépés mellett már ösztöli készültek szovjetunióbeli útjukra. Odesszában összesen kétszer léptek fel. Egy egész es-

tét befűltő önálló műsorral az egyetemen, és egy városi ünnepségen, a színház óriási színpadán 1300 ember előtt.

Jövőre több szegedi és környékbeli bemutatót terveznek.

Bodó Balázs és Far Mária szólótáncol (Fotó: Sárközy)

Gondolnak egy hosszabb tematikus tánc betanulására is és szeretnének egy önálló koreográfiát elkészíteni.

— Most ott tartunk — mondták —, hogy jól tudjuk az ABC-t. Ezután meg kell tanulnunk szépen olvasni.

S. N. E.

Biztosítás a szünidőben

Az Állami Biztosító alábbiak közlésére kért fel bennünket:

„Mint a Műszaki Egyetemen lefolyt kérdőíves vizsgálatunk anyagából kitént, az egyetemi hallgatók jó része nincs tisztában a tanuló-balesetbiztosításból származó jogaikkal.

Közöljük tehát, hogy a biztosítás a nyári szünidőben is érvényes mind a nyaralás, mind a főiskolák nyári üzemi gyakorlatain és az építőtáborokban. Egyetlen kivétel van: ha a hallgató nyáron munkát vállal és a munkahelyén éri baleset. Ez esetre a munkahelyén köthet időszaki biztosítást, melynek alapján állandó teljes rokkantság esetén 80 000 Ft, kisebb fokú állandó rokkantságnál ennek megfelelő százalékban kap biztosítási térítést.”